

Amsterdamse
Waterleidingduinen

Vogelwerkgroep op excursie in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Zaterdagmorgen 16 juni vertrokken we met 8 leden van de werkgroep richting Zandvoort om in de Amsterdamse Waterleidingduinen op vogelexcursie te gaan. Onderweg moeten de ruitenwissers van de auto's nogal wat werk verzetten en zelfs tot op honderd meter voor de ingang van het park staan ze nog aan, echter wanneer we uitstappen op de parkeerplaats is het droog en gaan we vol goede moed het gebied in.

De Amsterdamse Waterleidingduinen liggen ten zuiden van Zandvoort en ten noorden van Noordwijk. Met 3400 hectare vormen de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) een van de grootste aaneengesloten natuurgebieden aan de Nederlandse kust. Een oase van rust en stilte in de Randstad waar je onbelemmerd kunt struinen, ook buiten de paden. In de AWD is een unieke opeenvolging waar te nemen van verschillende landschapszones. De verschillende landschapstypen die elk bij een bepaalde belangrijke ontstaansperiode horen, zijn hier namelijk in het veld te zien, variërend van de Oude duinen met strandwallen aan de binnenduintrand tot de jongste landschapszones vlakbij zee. Het natuurgebied is een waar paradijs voor mens, plant en dier. Als beheerder doet Waternet er alles aan om dat zo te houden.

Door het gevarieerde landschap voelen veel diersoorten zich thuis in de AWD. Het open water van de kanalen en infiltratiegebieden trekt enorme aantallen watervogels, terwijl graslanden en bos aan allerlei andere vogels, zoogdieren en insecten onderdak bieden. Grote kans dat u op uw pad een ree of damhert aantreft. Ook andere zoogdieren zoals vossen, konijnen en vleermuizen komen hier voor.

Op droge zandplekken kunt u naar de zandhagedis uitkijken. Het heldere open water is vaak het domein van talrijke libellen en waterjuffers. Sinds jaren grazen er weer koeien en schapen in de duinen.

Jaarlijks broeden er ongeveer 100 vogelsoorten waaronder duinvogels als roodborsttapuit en braamsluiper maar ook rietvogels zoals blauwborst en rietzanger. De AWD vormen een kerngebied voor de duinhagedis; dat wil zeggen dat, in vergelijking met de andere kustduinen, er hier zoveel voorkomen dat ze van hieruit de andere duinen kunnen gaan bevolken. Uitgebreid aanwezig zijn vos, ree en damhert, mede omdat er momenteel niet op deze dieren wordt gejaagd. Kleine roofdieren zoals hermelijn, wezel en bunzing zijn niet zo talrijk. Het konijn, eeuwenlang de hoeksteen van het duinecosysteem, is in de jaren 90 dramatisch achteruitgegaan door het VHS-virus. Vleermuizen overwinteren in oude bunkers uit de Tweede Wereldoorlog en jagen 's zomers in grote aantallen boven geulen en kanalen. Door de aanwezigheid van de vele waterpartijen zijn de AWD uitzonderlijk rijk aan libellen en wordt ook de zeldzame waterspitsmuis vrij vaak waargenomen.

We lopen de blauwe route bij de ingang "Oase", een uitgezette wandeling van 6,8 km en bij die ingang zien we voor ons in het weiland een zanglijster die wormen uit de grond aan het pikken is, vliegt de

boerenwaluw rond en verderop bij een mestvaalt zitten twee witte kwikstaarten terwijl er ook nog een blauwe reiger en een aantal spreeuwen overvliegen. Links en rechts van de pad vliegen ons meerdere vogels voorbij die in het struikgewas hun lied ten gehore brengen zoals; tjiftjaf, boomklever, winterkoning en zien we een drietal grote bonte spechten. Verderop kijken we uit op een grote vijver de "Oranjekom". In 1851 stak op deze plaats de prins van Oranje de eerste spade in de grond voor de aanleg van de duinwaterleiding. Nu is het nog steeds de verzamelvijver van al het gewonnen water.

Hier zien we o.a. meerkoet, wilde eend, zwartkop en koolmees. We vervolgen onze weg door het "Naaldenbos". In dit bos horen we voornamelijk vinken, roodborst, gaaien, winterkoning, pimpelmees en staartmeesjes.

Niet ver van de wandelpad ligt een nog niet oud damhertkalfje in de struiken te wachten tot zijn moeder terug komt. We laten het maar met rust. We nemen even een zijpaadje en kijken op een heuveltje uit over

een mooi gebied, veel vogels zien we hier niet wel horen we hier een boomleeuwerik. Wat ons opvalt is dat er veel libellen vliegen in dit gebied maar wat wil je met zoveel water om je heen. Ook zien we hier nog een meikever die we op ons gemak kunnen bewonderen en lopen er een aantal damherten in de struiken.

Uit het bos horen we een alarmroep van een vogel die we niet een twee drie thuis kunnen brengen en na onderzoek zien we de vogel die het op zijn geweten heeft, de boompieper.

Iets verder willen we ons strekken om van een bakske te genieten maar Marie-José keurt de plaats af omdat het er krioelt van de jonge kikkers. Ik weet verderop nog wel een bankje te staan dus trekken we verder.

Langs het "Sprenkelkanaal" zien we de grasmus en aan aantal vogels die we eerst goed moeten onderzoeken met de telescoop, het blijken braamsluipers te zijn die volop voedsel aan het zoeken zijn. Ook horen we hier de kleine karekiet en zien we weer een aantal gaaien langs vliegen.

Uiteindelijk hebben we ons bankske bereikt en gaan we genieten van de meegenomen koffie en broodjes. Het zonnetje schijnt heerlijk en we genieten er ook een tijdje van. We zien een roofvogel naderen en na bestudering blijkt het een jagende boomvalk te zijn en ook de buizerd zoekt naar thermiek. Omdat er maar één bank staat moeten er een aantal op de grond plaatsnemen. John heeft zich goed voorbereidt en spreidt zijn vuilniszak onder zijn gat, Harrie heeft ook iets bij ter grootte van een A-4 tje en gaat daarop zitten terwijl Peter en Kees gewoon in het gras gaan zitten. Nadat we een tijdje gezeten hadden begint Harrie opeens met zijn

gat te schudden en wat blijkt.....hij zat in een mierennest, hilariteit alom. Snel de mieren van hem afgeschud want ze zaten tot bijna in zijn nek. Opeens horen we de koekoek en dit keer niet via een

geluidrecorder van een echte. De temperatuur is ook al flink gestegen en als we besluiten om verder te gaan worden de jassen om het middel geknoot en trekken we verder en genieten van de vele verschillende landschappen in het gebied. We kijken uit op het “Zwarteveld kanaal” waar Kees en Marie-José iets in de struiken horen maar nog niet zien en lopen verder naar het “Middenveld” waar we jonge zwarte roodstaarten zien met hun ouders. Je verwacht hier eerder gekraagde roodstaarten.

Op diverse plaatsen onderweg zien we damherten voorbij snellen dan wel rustig op hun gemak fourageren. We lopen via de “Luizenberg” langs het “Vogeleiland” en het “Klein Sprekelveld” waar we op onze pad een boomleeuwerik van dichtbij kunnen bekijken en er worden dan ook vele foto’s dan wel filmopnames van gemaakt. Het gebied waar we doorheen lopen is een beetje heuvelachtig en met deze warmte best pittig dus besluiten we om een pauze in te lassen en weer maken we gebruik van een bankje met uitzicht op “Museumduin”. Hier zien we ook weer de boomvalk jagen, zilvermeeuw, houtduif, aalscholver.

Ook hier genieten we een tijdje van de rust in een prachtige natuur en laten we het ons welgevallen, we hebben tenslotte alle tijd. We gaan weer op ons gemak verder door het gebied al lijkt het pad wat we nu belopen wel de “Zevenheuvelenweg”. Onderweg horen en zien we nog de volgende soorten; boomkruiper, ekster, fitis, gierzwaluw, groene specht, groenling, kauw, zwarte kraai, kokmeeuw, huiszwaluw, kuifmees, merel, heggenmus, tuinfluiter en wanneer we over het bruggetje van het noordoostkanaal lopen zien we nog meerkoet, waterhoen en futen, al met al toch weer 48 vogelsoorten. We komen weer aan het einde van de excursie en besluiten bij restaurant “de Oase” nog een afzakkertje te pakken. Wanneer we het terras oplopen vraagt de kelnerin of ze ons kan helpen maar wij zien al een leuk plekje om te gaan zitten terwijl zij snauwerig zegt dat er geen tafels aan elkaar gezet gaan worden. We zetten ons dus aan een grote tafel met acht stoelen en weer komt ze om de bestelling op te nemen. Fia bestelt, net zo als wij van plan waren, een kop koffie met een lekkere appelpunt met slagroom waarop de kelnerin zegt dat er geen appelgebak is. De bakker moet zijn bestelling nog komen brengen.....het is verdorie half drie op zaterdagmiddag. We voelen gewoon dat ze dwars wil (wat een negatieve reclame voor dat restaurant) waarop we besluiten onmiddellijk op te stappen en onderweg naar huis bij AC-restaurant Meerkerk wat te gaan drinken.

Aldus geschiedde.....en wat hebben we ervan genoten. Onder het genot van koffie, wijntje en met wat lekkers hebben we gezellig de dag nog eens doorgenomen en komen tot de conclusie dat het een prachtig natuurgebied is wat we eigenlijk ook eens in de wintermaanden zouden moeten gaan bekijken want dan zitten de kanalen vol met overwinterende watervogels. We gaan maar weer eens op huis aan en zagen we de heenweg nog een lepelaar langs de kant staan nu zien we in polder Arkel voor Gorichem nog een zevental ooievaars staan, een mooie afsluiting.

Iedereen bedankt, ik vond het een gezellige, boeiende dag met wederom schitterend weer.

Leo Reijnierse, contactpersoon VWG Ken en Geniet.